

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xeografía na Educación Secundaria

Materia	Xeografía na Educación Secundaria			
Código	002M066V04220			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Sociais. Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Grande Rodríguez, Manuel			
Profesorado	Grande Rodríguez, Manuel			
Correo-e	grande@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
A5	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A6	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A7	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
A8	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.
A9	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
A15	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.

A16	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
A31	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización
A32	Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.
A33	Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A34	Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A35	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A36	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
A37	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A38	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
A39	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A40	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A41	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada
A42	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
A43	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1 Acadar unha bagaxe de coñecementos que permita comprender os elementos principais do proceso de ensino-aprendizaxe na disciplina de Xeografía.	saber	A1 A2 A4 A5 A6 A34 A35 B1
2 Estabelecer a fundamentación teórico-práctica dos aspectos didáctico-organizativos sobre os que se asenta a práctica docente na disciplina de Xeografía.	saber	A1 A2 A3 A5 A41 A42 A43 B1 B2
3 Definir a disciplina de Xeografía dentro da estrutura xeral do sistema educativo español desde os seus marcos legislativos.	saber Saber estar / ser	A1 A4 A5 A36 B1

4 Coñecer os conceptos e procedementos básicos do ámbito didáctico e curricular na disciplina de Xeografía.	saber saber facer	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A8 A9 A31 A32 A33 A34 A35 A36 A37 A38 A39 A40 A41 B1 B2 B3
5 Desenvolver capacidades para afrontar o deseño e posta en práctica de metodoloxías didácticas axeitada á disciplina de Xeografía.	saber saber facer	A3 A5 A6 A7 A16 A36 B2 B3
6 Potenciar unha actitude positiva e crítica cara o desenvolvemento da actividade profesional do docente e do seu rol no proceso de ensino-aprendizaxe na disciplina de Xeografía.	Saber estar / ser	A15 A36 A37 A41 A42 B3

Contidos

Tema

1.- Características da Xeografía:	Epistemoloxía e escolas. Análise e sínteses xeográficas. As interrelacións. Modelos de organización disciplinar. A transformación didáctica e a reconstrución histórica da disciplina. A Xeografía e a educación cidadá: relacións sociais e problemas ambientais.
2.- A Xeografía como disciplina escolar:	organización dos contidos. As intencionalidades educativas e os obxectivos escolares da Xeografía. Metodoloxía didáctica e estratexias docentes.
3.- Perfís de alumnado.	Dificultades de aprendizaxe. Organización de espazos e materiais: a aula de Xeografía. A cartoteca. Recursos: SIG, TICS, audiovisuais. Materiais e instrumentos. O tempo do espazo escolar: a organización das actividades.
4.- Procedementos e técnicas específicas.	Procesos e dinámicas, Análise espacial. Representacións gráficas, cartográficas e de sensores remotos. Traballo de campo: itinerarios e saídas. O traballo na aula de informática. O traballo coas TIC nas aulas de Xeografía, vantaxes e inconvenientes.
5.- Programación e metodoloxía.	Do currículo á aula.
6.- Avaliación:	criterios e procedementos de avaliación das aprendizaxes. Avaliación do sistema escolar: profesorado, materiais e alumnado. As ferramentas da avaliación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	17	15	32
Traballos de aula	8	17	25
Presentacións/exposicións	8	15	23
Proxectos	7	15	22
Traballos tutelados	6	10	16
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo de casos/análise de situacións	0	10	10

Traballos e proxectos	0	10	10
Cartafol/dossier	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na a ula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/o un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Traballos de aula	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Presentacións/exposicións	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Proxectos	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Traballos tutelados	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Probas	Descrición

Estudo de casos/análise de situacións	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Traballos e proxectos	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorización individual: Ao remate das aulas. Titorías grupais: Sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do día, hora e lugar na clase. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Presentación, estrutura, calidade do contido, emprego apropiado de termos técnicos, originalidade, innovación de las tarefas realizadas en el aula.	15
Presentacións/exposicións	Presentación, estrutura, contido, emprego axeitado de termos técnicos, actualización documental, pertinencia e entrega en prazo.	15
Proxectos	Realización, exposición e defensa dun traballo en equipo	15
Traballos tutelados	Traballo persoais titorizados. Presentación, estrutura, contido, emprego axeitado de termos técnicos, actualización documental, pertinencia e entrega en prazo.	15
Estudo de casos/análise de situacións	Redacción e exposición-defensa de programacións e unidades didácticas	15
Traballos e proxectos	Redacción e exposición-defensa de materiais didácticos	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O 10% restante da avaliación corresponderase co rexistro de asistencia e participación na aula, tendo en conta a calidade do discurso nas intervencións e debates.

Bibliografía. Fontes de información

ALGUNHAS REVISTAS DE INTERÉS

ALGUNHAS WEBS DE INTERÉS

* <http://catedu.es/chuegos/kono/sexta/t2/ahor.swf>

* <http://jcpinto.es.en.eresmas.com/index20.html>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe e Ensinanza de Historia e Historia da Arte na Educación Secundaria/O02M066V04219

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencias Sociais na Educación Secundaria I/O02M066V04217

Ciencias Sociais na Educación Secundaria II/O02M066V04218

Innovación e Investigación nas Ciencias Sociais/O02M066V04221

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/O02M066V04102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/O02M066V04103

Sistema Educativo e Educación en Valores/O02M066V04104

Outros comentarios

- O profesorado facilitará e/ou indicará ao alumnado na clase o material didáctico pertinente para o desenvolvemento das actividades e traballos da materia. Na plataforma de Faitic poderanse consultar diversos materiais e axudas para o desenvolvemento da aprendizaxe.

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a

avaliación continua é obrigatoria. Por causas xustificadas está permitido faltar, co máximo, ao 20% horas presenciais.

- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polas profesoras na clase e é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua.

- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba escrita na daté que marque o calendario do mestrado para os exames oficiais (será feita pública oportunamente). Esta proba escrita suporá o 100% da puntuación e terá preguntas de tipo teórico e práctico ao redor dos contidos nucleares da materia.
